

Изјаве и пароле више не важе. Енергетска сигурност – дефинисана као поуздане залихе за разумну цену, добијена на начин прихватљив за животну средину – више није обезбеђена. Сви председнички кандидати гласно изјављују да ће смањити нашу зависност од иностране нафте и да ће, као бонус, смањити емисију угљеника. А ипак, ти исти политичари су углавном превидели озбиљан проблем. Чинећи то, они ризикују пропуштање значајне могућности.

На ивици смо кризе производње нафте – у којој ће раст светске потражње нафте надмашити залихе. Ако се садашњи тренд настави, очекује се да ће се ово догодити после 2012.

Битно је додати да свет не остаје без нафте, већ је ово донекле проблем производних могућности, делимично због разочаравајућих резултата истраживања током последњих година као и због неодговарајућих инвестиција држава произвођача. Када се то помеша са константном и све већом потражњом у Сједињеним Државама и новом потражњом у Азији и Блиском Истоку, створени су услови за кризу залиха. Апетити САД-а за бензином и све већом потражњом нафте и гаса у Кини показали су се изненађујуће отпорни на високе цене. Свет тренутно потроши око 85 милиона барела дневно, што се повећало у односу на 83 милиона пре деценију, и у будућности ће му требати више нафте.

Резултат кризе залиха биће енергетска несигурност – непоуздане залихе по много вишим ценама. Осетиће се носталгија за данима када је бензин коштао три долара по барелу, али разгранатост ће бити много озбиљнија. Када је ОПЕС повећао своје цене за четири пута између 1973. и 1975. године, Сједињене Државе су доживеле шеснаестомесечну рецесију са смањењем БНП за скоро 5% и стопом незапослености од 9%. Дубока економска рецесија на свету би могла да озлоједи и продуби међународну нестабилност, са потенцијалним конфликтом око залиха између држава OECD и великих корисника који се појављују, као што су Кина и Индија.

Без великих покушаја конзервирања енергије (не само у САД-у), утицај кризе залиха ће

бити огроман, са наглим скоком цена који ће довести до великих економских обавеза и пертурбација. Владе би маневрисале како би обезбедиле ретке залихе нафте, са потенцијално разарајућим геополитичким резултатима. Овакви трендови су већ видљиви: све произвођачке државе се сада осећају самоуверено и мање зависно о традиционалној сили. Улоге су се изненада замениле. Увозници енергије су сада они који покорно моле. Када је председник Кине, Ху Џинтао, напустио Вашингтон пролећа 2006, његово одредиште је била Нигерија. Исто тако, јапански премијер, Шинзо Аве, одлетео је за Саудијску Арабију после недавне посете САД-у.

Време је да политичари почну сада да планирају, са хладним, трезвеним и некомпромитујућим приступом. Можемо ли, међутим, бити сигурни да ће се ово догодити? Већ смо видели како су се, када су цене горива нагло скакале, бесни потрошачи противили додатној цени енергије и програмима за очување животне средине, а политичари су долазили у искушење да понуде брза решења за смањење бола. Заиста, од енергетске кризе 70-их и раних 80-их, Вашингтон је тежио слабој енергетској политици охрабрујући потрошаче и обесхрабрујући производњу. Политичари су охрабривали потрошњу јефтином енергијом и стварањем подстицаја за куповину бензина, већу употребу возила и изградњу све већих и неефикаснијих кућа.

Што се тиче залиха, у земљи и иностранству створене су огромне површине недоступне за производњу нафте и гаса. Сједињене Државе су једина земља – чак укључујући и државе осетљиве на човекову околину као што су Уједињено Краљевство, Норвешка и Француска – која до те мере ограничава испитивање нафте и гаса. Површина источног Мексичког залива која садржи милионе барела нафте и гаса је недоступна из чисто политичких разлога. Задовољавање индустрије некретнина и туризма на Флориди је било значајније од енергетске сигурности САД-а.

Поред тога, политичари маси бацају „црвено месо“ обећавајући да ће казнити нафтну индустрију због њених огромних профита, прелазећи преко ситног проблема да се већина тог профита ни не ствара у Сједињеним Државама. У ствари, производну кризу кроз недостатак инвестиција не изазивају нафтне компаније него државе произвођачи као што су Венецуела, Мексико, Иран и Русија. Националне нафтне компаније сада контролишу скоро 80% светских резерви, остављајући главним западним мултинационалистима пун приступ од само 6%. Упркос народњачким узвицима, међународне нафтне компаније су најефикаснији произвођачи енергије. Погрешне политике према њима могу имати ненамерне последице смањења производње и повећавања цена. Неочекиване таксе ће скоро сигурно умањити домаћу производњу, што тешко да је интелигентни исход када се суочавамо са кризом производње.

Политичари су прихватили етилалкохол као политику која је добра за потрошаче, околину и пољопривреднике. Будимо искрени: етилалкохол је одличан програм финансијске помоћи за пољопривреднике, али је то мултимилионско одвраћање као енергетско решење, и грешка за цену хране и околину. Цене кукуруза су се више него утростручиле од краја 2005. упркос рекордним жетвама, и користи етилалкохола за околину изгледају све више неизвесни када испитамо велике количине енергије, воде и ђубрива које наши пољопривредници користе за производњу кукуруза. Ипак Конгрес – као краљ Кнут који наређује плими – сада жели да се повећа производња биолошког бензина од седам на тридесет шест милиона галона годишње. Нажалост, ми немамо технологију, земљу, нити воду да производимо ту количину.

Брутална чињеница је да ми не знамо како да неутрализујемо нафту са другим горивом на потребном нивоу. Дозволите ми да поновим ово: не постоји алтернативни енергетски еликсир који чека да буде откривен. Тако да, ако не можемо повећати залихе нафте, морамо смањити потражњу – најидеалније кроз ефикасност и конзервацију.

Али опет видимо како политика обмањује економију. Политика Владе треба да охрабрује решења, али не да налаже конкретна решења и технологије – посебно не оне за које раде лобисти.

Иронично, политичари имају значајну могућност коју контролишу али су њом лоше управљали – а то је енергетско истраживање. Док сви кандидати подржавају енергетско истраживање и желе да га прошире, они игноришу слабе резултате Владине инвестиције од преко 50 милиона долара током последњих 25 година. Протраћен новац је несрећа, али је протраћено време трагично. Конгрес на енергетско истраживање гледа као на политичку свињарију коју треба проширити на миљенике и дистрикте. На пример, финансирање истраживања о соларној енергији се расподељује, често у малим сумама, на туце институција са различитим нивоима способности у различитим конгресним дистриктима. Међутим, да би било успешно, енергетско истраживање захтева фокусиран програм са јасним приоритетима, под управом озбиљних, образованих људи који користе иновације, надметање и сарадњу у решавању проблема. Било је успешних владиних иницијатива од Пројекта Менхетн током 40-их, свемирског програма 60-их и до стварања интернета од стране *Defense Advanced Research Projects Agency*. Успех је могућ само уз минимално мешање политике.

Политички став је неизбежан у свакој кампањи, и енергија и животна средина ће наравно добити свој део. Али после овогодишњих избора морамо одмах почети да

радимо на енергетским решењима, што неће бити ни лако ни безболно. Интелигентна политика енергије и очувања животне средине ће обухватити одржавање залиха, побољшавање ефикасности, смањење јачине емисија и фокусирање на истраживање. Произвођачи, предузећа, поборници заштите животне средине и потрошачи се морају сложити око радног и непартијског решења.

И, иако би ова криза могла да доведе до међународног конфликта, такође нам је потребна међународна сарадња. Енергетска политика није више „домаће“ питање, и Сједињене Државе не могу бити „независне“. Нафта је светско тржиште које утиче на сваку државу. Сједињене Државе и њени партнери ће морати да успоставе више конструктивних односа са нацијама које производе енергију – држање придика и хвалисавост неће успети. ОПЕК је показао на свом недавном састанку да неће бити натеран на повећање производње само зато што Вашингтон то тражи. Чињеница је и то да данас ОПЕК има веома мало капацитета да повећа производњу.

Треба нам већа воља да уложимо труд, управљамо истраживањима и делимо технологије – укључујући и оне које промовишу већу енергетску ефикасност и продуктивност околине – са разноликим потрошачким нацијама, укључујући и државе као што су Кина и Индија, са којима Сједињене Државе могу имати значајне разлике у мишљењу по другим међународним питањима. Мора бити створено поверење да ћемо због енергије сарађивати, а не такмичити се.

За све ово ће бити потребно више лидерства и зрелости а што ниједна партија до данас није показала. Мора доћи до промене мантра-кампања, не само у стварању политика „осетљиве“ енергије и заштите животне средине, већ и у проналажењу политичке воље да се она спроведе.

Ј. Робинсон Вест је бивши помоћни секретар у Министарству за унутрашње послове и председник PFC Energy, Inc., стратешки саветник за светску енергију.

25.04.2008. The National Interest